

Letnična lista: --
 Celoletno . . . K 12.-
 Pol leta . . . 6.-
 Četrť leta . . . 3.-
 Mesečno . . . 1.20
Dunaj Avstrije: ---
 Celoletno . . . 15.-
Posamezne številke
 -- 20 vinarjev. --

STRAZA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 40 vrn.
 od 6redne petitvriste; pri
 večkratnih oznanilih velik
 --- popust.

„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnitvo: Maribor
 Naroška ulica 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.-12. ure popoldne.

Slovesna otvoritev Narodnega predstavništva Prestolna beseda regenta Aleksandra.

Beograd, 16. marca.

Dolgo pred začetkom seje, katere se je otvorila po 10. uri, se je zbrala pred poslopjem predstavništva tja do stanovanja regenta velika množica, ki je pričakovala prihod regenta v parlament. Že pred 10. uro je odkorakal iz svoje vojašnice 2. pešpolt z oddelkom strojnice in godbo na konjih in se postavil v špalir od kolodvora do starega dvora. Tudi pred parlamentom je bila postavljena godba kr. gard.

Sejo je otvoril predsednik dr. Dražo Pavlovič po 10. uri in jo takoj prekinil do regentovega prihoda. Na vladnih klopih so bili prisotni vsi ministri, razen predsednika. V diplomatski loži so se nahajali vsi poslaniki prijateljskih držav in predstojniki različnih entitnih pomožnih misij. Galerije so bile napolnjene. Vsa zbornica je čakala potrpečljivo prihod regenta. Razgovori poslancev so bili pod vplivom poslednjih neugodnih vesti iz Pariza.

Ob 10. uri 25 minut sta se podala prestolonaslednik regent Aleksander in predsednik vlade Stojan Protič v avtomobilu proti staremu dvoru. Komaj se je regent pojavil na ulici, ga je pozdravila množica z navdušenimi ovacijami, katere so se nadaljevale vzdolž vsega pota do starega parlamenta. Pred avtomobilom in za njim je jezdiło pol eskadrona kraljeve garde.

Ob vhodu v poslopje je svirala godba srbske, hrvaške in slovenske himne. Ko je regent stopil v dvorano, je začel grozno vzklikanje v dvorani in na galerijah, katere je trajalo nekaj minut. Predsednik dr. Dražo Pavlovič ga je dovedel na mesto predsednika, katero je bilo nalašč v ta namen okrašeno in opremljeno s srbskimi narodnimi vezanimi in preprogami. Postavljen je bil tudi baldahin, v katerem je bila slika Nj. Veličanstva kralja Petra I., a na baldahinu je bil v belo polje uvezen grb. Na pozdrave poslancev in občinstva se je regent pristrčno nagnal in odzdravil. Ko so se navdušene ovacije polegale, je otvorilo Nj. kraljevo Visočanstvo v imenu Nj. Veličanstva Petra I., kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, zborovanje začasnega Narodnega predstavništva z nastopnim prestolnim govorom, ki ga je vsa zbornica, diplomatska loža in občinstvo na galerijah poslušalo stoje:

Gospodje narodni predstavniki!

V imenu Nj. Veličanstva, našega kralja Petra I., pozdravljam Vas in preko Vas ves naš narod, ki ga Vi danes predstavljate. Pozdravljam vse brate slavnege imena: srbskega, hrvaškega in slovenskega.

Z Vami vsem delim neomejeno radost, da nam je Višja previdnost dala doživeti dan, ko se prvič vsem dolgem zgodovinskem življenju povzdignemo zavestno do sreče: da v samo enem državnem zboru, da v samo enem narodnem predstavništvu kot neod-

visni gospodarji svoje usode začnemo plemenito sodelovanje krone in naroda v prid vsej naši ujedineni očetnjava in vsem njenim sinovom in hčeram.

Skozi veke razedinjeni, a ne odtujeni, razirgani po surovi sili ali lokavosti svetovnih imperijev Rima in Bizanca, Dunaja in Stambula, pa nikdar ne duševno zlomljeni, smo vedno čuvali sveta nasledstva naših pradedev. Na tej podlagi enotnega pokolenja smo stoletja preživeli v težkih zgodovinskih odnošajih, pod raznovrstnimi vplivi, in razvijali, kakor smo kdaj in kje mogli, svoje skupne ali svoje posebne osebnosti, vedno dobro pamet in znajoč, da smo bratje, da smo eno. A ko je nastal srečni dan, da je Moja junaška vojska, po svojem sestavu že tedaj izražajoča narodno jedinstvo, s sijajnimi armadami naših zaveznikov premagala sovražnike in da je na krvavem svetovnem bojišču zasijala tudi nam v polnem sijaju zgodovinska pravica, tedaj se je, kakor orjak, vzdignil od Alp do Balkana narod s 3 imeni, a ene želje, ene misli, ene volje.

Z zadovoljstvom in hvaležnostjo se spominjam tolmačev te volje in izvršilcev tega čina: odposlancev Narodnega veča in odločbe vojvodske narodne skupščine Srbije in velike narodne skupščine kraljevine Crnogore. Njim odločbam in Mojemu vladarskemu pozivu so se pridružili z neizmerno radostjo: Sarajevo in Beograd, Zagreb in Novisad, Ljubljana in Cetinje in Skoplje.

Pa še bolj kakor navodena radost sta našo slogo dokazali mir in dostojanstvo prebivalstva ves čas, odkar je nad njim zasijala svoboda, do današnjega dne. Tako je tudi bilo potrebno, tudi ako je naš narod imel in še ima prenašati težke preizkušnje, ker mu na več mestih komaj od sovražnika osvobojeni narodni teritoriji drži drug tuje. Ko bi bilo drugače, pokazali bi se manj dostojni onih dragocenih žrtv, prinešenih na oltar osvobojenja in ujedinenja.

Misel na te svete žrtve naj tudi naš in pa naše potomce spremlja pri vsakem delu, opominjajoč nas, da nikdar ne krenimo s pravega pota. Veki bodo prešli, ne da bi se mi mogli oddolžiti onim armadam naših junakov in mučnikov, ki so padli za obrambo domovine in ustvarjenje njene velike misli. Bile so to velike in drage žrtve. Hvala in slava vsem, znanim in neznanim, ki so nasuli s svojimi svetimi grobovi gore in doline naše, morske globine in svejovna bojišča! Oni bodo učili tudi naše najpoznejše potomce, kako naj se služi domovini in kako se preta-ka veliko življenje v spominu ljudstva.

Sporedno s spominom nanje je v Mojem srcu vzezan spomin zahvale vojskovodjem, častnikom in vojakom vse zavezniške sile na suhem in na morju, na našem iztoku, ki so s toliko požrtvovalnostjo prenašali vse napore, dokler niso skupno z nami vrnili ugroženo našo in svojo svobodo.

Slava tudi nepreglednim armadam njihovih vojniš zaveznikov, velikim braniteljem človeštva pravice in svobode, ki so človeštvu ohranili ugrožene pravice neodvisnega življenja!

Hvala vsem zavezniškim vladam in narodom, ki so viteški z nami stopili v to gigantsko borbo in v njej bili zmagovalci!

Upravičeno se naadam, da bodo zavezniki isto skrb, ki so jo stalno izkazovali Moji hrabri vojski, pokazali tudi pri svojih odločitvah na mirovnem kongresu narodu in zemlji, ki sta to vojsko odgajala tako, kakor se je pokazala. Ona ista neomahljiva vernost, ki nas je odlikovala v drugih izkušnjah in ni dopustila, da nas obvlada bridki dyom in ledena brezupnost, more biti vsem jamstvo, da bo v svojih pravičnih zahtevah zadovoljeno kraljestvo Srbov in Hrvatov in Slovencev na evropskem vzhodu vedno veren čuvar interesov in načel pravičnosti in svobode, ki so tako sveti velikim dušam zavezniških narodov.

Tudi ako smo po ujedinenju mafi proti veličini naših velikih zaveznikov, verujemo, da se ne bo po tem odmerjala velikost naših pravic. V tej veri se upravičeno naadam, da se nam ne bo vsililo, kar je pomotoma ali pod pritiskom prošlosti odločevalo o nas, toda brez nas.

Mi ne zahtevamo nikakih žrtv od nikogar — mi zahtevamo edinole ono, kar prinese dobrega ne samo nam, ampak tudi predstaviteljem zaveznikov okoli nas, kar bo kakor nam, tako tudi vsakemu drugemu pritrnilo mnogo nevolje in bodočim pokolenjem mnogo izkušnje. Naadam se, da se bodo naši plemeniti zavezniki proti nam dali voditi samo le od načel, ki so jih oni za Kongresne odločitve sami vnaprej predpisali in proglasili. Mi ne zahtevamo ničesar, kar ni prav, ker ne zahtevamo ničesar, kar bi bilo zares tuje. Mi hočemo, da se našim bratom in drugim prebivalcem, ki žive skupno z njimi v našem narodnem domu, dopusti, da sami svobodno odločajo o svoji usodi.

Gospodje narodni predstavniki!

Naadam se, da bo tudi Narodno predstavništvo doprineslo, da se bo vprašanje naše narodne bodočnosti na velikem kongresu razpravljalo na korist naše pravične stvari.

Mnoge in težke naloge stojijo pred Vami. Bodočnost pričakuje od Vas, da oprezo, toda brez razvlačevanja, pripravite najpetejbnje dele naše ve državne stavbe. Sedanjost z nestrpljivostjo gleda na Vas, da izlečite težke rane, ki jih je sovražnik zadal, da začnete kar najprej in brez odloga tati starodavne okove, katere tuji sistem pri nas vzdržuje. Naadam se, da boste v parlamentu soglasno z Mojo vladno složno in odločno preklada-j veliko težkoče, ki so se nam stavile na pot ravno ob vstopu v našo novo državno in narodno življenje. Naadam se, da bo imelo tudi v tem pogledu Vaše dele velik pomen, posebno če bo obilno v poslovanju, ki je do sedaj čakalo na tako Narodno predstavništvo.

Posebno povdarjam nujnost potrebe, da se naš kmetovalec po tisočletnem težkem življenju osvobodi vezi, ki ga še sedaj drže v odvisnosti od lastnika zemlje, katero obdeluje, in da postane gospodar grude, katero napaja s svojim znojem. Bratstvo, ki nas spaja vse, družabna pravičnost, ki nas mora voditi, in veliki državni interesi, za katere se moramo brigati, zahtevajo, da se ta odločitev ne odlaga. Ravnotako, kakor je v kraljevini Srbiji kmet svoboden in gospodarsko neodvisen, tem odnošajem primerno razvil

LISTEK.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravno kar začela razpošiljati družbene knjige za leto 1918. Cenjajo prejemajo letos naslednji književni dar:

1. Koledar za leto 1919.
2. V boj za temelje krščanske vere!
3. Brstje iz vrta slovenskega pesništva.
4. Kako si ohranimo ljubo zdravje.
5. Slovenske Večernice, 72. zvezek.

Družba se bo potrudila, da časti udje prejeto knjige kolikor mogoče hitro in sicer večinoma s pošto, ker je vsled sedanjin prometnih razmer težko razposlati knjige po železnici.

Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu:

1. Krška škofija.
2. Razni kraji.
3. Goriška nadškofija.
4. Tržaško-koprška škofija.
5. Lavantinska škofija.
6. Ljubljanska škofija.

Knjig za goriško nadškofijo, za tržaško-koprško škofijo, deloma za ljubljansko škofijo (v Vipavsko

dekanijo in na Notranjsko) ter deloma za razne kraje sedaj enkrat ne moremo razposlati niti po pošti-in niti po železnici, ker je ves promet v te kraje pretrgan. Kakor hitro se prometni položaj zboljša, bomo udom Mohorjanom v teh krajih knjige takoj poslali.

Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti župniji, v kateri se je vpisal.

Na poznejše izpremembe stanovanjske se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati.

Vsaki pošiljati so tudi priložene vpisovalne pole Družbe sv. Mohorja za prihodnje leto in sicer vedno v zavoju z najnižjo številko.

Vse stroške (za poštnino, vozmino, tovarnino i. t. d.), katere so imeli č. gg. poverjeniki za odposlavljen denarja in za prejem knjig, jim morajo posamezni udje povrniti.

Da more Družba izdati petero knjig, če tudi krajših nego je bilo kedaj običajno, mora članarino zopet zvišati in sicer letnino od 3 na 4 K, dosmrtno od 50 na 80 K. Denar je izgubil pravo vrednost, in 4 današnje kronice daleč ne dosežejo vrednosti 2 K iz časa pred vojno. Po večini je denarna vrednost padla na desetinko. Vsakdo, tudi zadnji delavec, danes brez izjeme laže utрпи 4. nego prej 2 K. In to zvisanje se ne vrši iz dobičkaželjnosti, marveč vsled draginje papirja in drugih potrebščin in vsled splo-

šne draginje le preveč upravičenih zahtev vsega o-sobja za duševno in telesno delo.

V načrt prihodnjega leta so se sprejele sledeče knjige:

1. Dr. L. Ehrlich: Katoliška Cerkev, kraljestvo božje na zemlji.
2. Dr. Jan. Ev. Zore: Življenje svetnikov. 2. zvezek.
3. Dr. H. Vedenik: Kako si ohranimo ljubo zdravje. 2. snopič.
4. Slovenske Večernice, 73. zvezek.
5. Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1920.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Dne 24. marca 1919 v koncertni dvorani pivovarne Götz prvi,

simfonični koncert

po ne vojaške godbe za Sp. Stajer pod vodstvom kapelnika Ferdo Herzog-a.

Vstopnina: sedeži v koncertni dvorani I., II., III., IV. in V. vrste sedež po 15 K; VI. VII. in VIII. vrsta 12 K; IX. X., XI., XII. in XIII. vrsta 10 K; od XIV. vrste naprej sed.ž po 8 K. Sedeži na galeriji po 5 K; stojišča po 2 K. — Garderoba 50 vrn. Čisti dobiček je namenjen na dobrodelne namene. Eentualne pri-tožbe na lica mesta nadporočniku G. stin, marib. pp.

svoju družabno, vojaško in moralno silo, tako naj tudi njegov brat širom vsega kraljestva SHS postane v svoji sreči neomahljiv temelj, na katerem bo naša država brez strahu nasproti zrla vsaki burji časa in dogodkom, ki bi jo kdaj zahiteli v bodočnosti ter jih prevladala.

V istem smislu je potrebno, da se tudi dosedajni plodovi notranjega državnega razvoja, ki so Srbiji pridobili zaslužen sloves v vsem našem narodu, kar naprej presadijo na vso ostalo državno območje z začasno ustavo, po kateri bomo vladali in upravljali, dokler Velika narodna skupščina kot ustavotorno telo končno ne izgotovi temeljnega zakona našega kraljestva.

Tudi briga za naše invalide in vojnike ne bo oslabela niti za hip ne pri Moji vladi, ne pri Vas, o tem sem prepričan.

Moja vlada, gospodje poslanci, Vam prinese v oceno in odobrenje tudi druge predloge, ki jih sedajni trenutki zahtevajo, da se predložijo, proučijo in v zakonijo in se dežela čimprej dvigne, obnovi in usposobi za gospodarsko in kulturno življenje.

Naj Vas pri tem in pri vsem ostalem delu pospremja božji blagoslov: Vam na čast, domovini in narodu v blaginjo!

Proglasam, da je zasedanje Narodnega predstavništva Kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev odprto.

Živeli vsi Moji zvesti Srbi, Hrvati in Slovenci!

Prestolni govor so podpisali:

Aleksander s. r.

in vsi ministri celokupne vlade Kraljestva Srbov in Hrvatov in Slovencev.

Klic Slovincem in Slovenkam!

Preči nevarnost, da nam zemljelačni Lah iztrga iz telesa matere Jugoslavije naše bisere: Adrijo, Dalmacijo, Istro, Trst, Gorico itd. Naši najboljši jugoslov. prebivalci bi bili obsojeni na narodno smrt. Koji protisluhu za oropane primorske kraje bi nam radi dali kraje, kjer prebivajo nemški todlini. Ne maramo jih!

Bratje! Sestre! Jugoslovani! Prirejajmo po vsej Sloveniji velike protestne shode proti sramotni nakani, proti prodaji našega Primorja našemu največjemu neprijatelju Lahu. Ves naš obmejni rod od koroške do ogrske meje naj protestira proti grdi kravji kupčiji, ki jo uganjajo v Parizu na ljubo Lahu. Vzklikajmo vsi kot en mož:

Ne boš nas ti tujčin teptal,
Ne tlačil nas krvavo,
Naš rod bo tam gospodoval,
Naš jezik, naše pravo!

Naši bratje, naše sestre na Primorskem so v veliki sili. Priskočimo jim na pomoč. Brusimo meče, pripravljajmo puške! Od vasi do vasi, od sela do sela, do najvišje planinske bajte, do zadnje kmetske hiše naj zadoni mogočni klic: Na pomoč našim bratom v Primorju! Cel svet, ne samo Evropa, ne samo Pariz in London, tudi velika Amerika naj izve, da hoče grdi Lah zaslužiti več sto tisoč najboljših, najbolj žilavo zavednih Jugoslovancev. Vzeti nam hoče naše morje, pljuča našega rodu. Zakličimo gospodi v Parizu in Rimu: Naših bratov in sester ne pustimo zaslužiti! Nikdar, nikdar!

Voditelji ljudstva: Skličite takoj protestne shode pri vsaki cerkvi, v vsaki vasi!

Brodarjem (primorskim) pomoči nesimo,

Naš čolnič pogabe otmimo!

Demonstracije v Zagrebu.

(Izvirno poročilo.)

Zagreb, 15. marca.

Ko se je danes popoldne raznesla vest o rešitvi jugoslovansko-italijanskega spora, je nastalo po celnem mestu živahno vrvenje. Skupine so čitale posebno izdajo "Narodne politike." Ko so akademiki zvečer odhajali iz menze, se jih je zbrala gruča, ki je odšla po mestu, da da duška svoji boli nad izgubo našega Primorja, ki smo zanj, trepetali. Pridružilo se jim je še ostalo dijaštvo in mnogo drugega občinstva. Slišali so se ogorčeni kliči proti imperijalistični Italiji, prepevali so naše himne in vzklikali: "Živela jugoslovanska Gorica, živel jugoslov. Trst" in podobno. Pomikali so se po glavnih ulicah, zahtevali, da zapro kavarne, kin, gledališče in sploh vsa zabavališča. Njihovim zahtevam so ugodili. V svojem boleznem ogorčenju so kričali demonstranti po ulici: "Ven s črnimi zastavami!" Na Jelačičevem trgu in pred gledališčem so se pojavili govorniki, da bi v besedah pokazali bol večtisočglave množice, ki se je tam zbrala.

Zagrebska inteligenca se je obnašala hladno, in ji ni bilo nič kaj prav, da je morala na poziv akademikov zapustiti luksurijsna zabavišča.

Nečloveško postopanje Italijanov z našimi ujetniki.

Vesti, ki prihajajo iz ujetniških taborov Gornje Italije, osvetljujejo v pravi luči vso pomanjkljivost in korumpiranost italijanske vojaške uprave, ker si ne moremo misliti vlade, ki bi bila v perversnih pritirala tako daleč, da bi za vedno organizirala umore tisoče in tisoče nevinnih žrtev svetovne vojne, v prvi vrsti Jugoslovancev. Vesti, ki smo jih prejeli iz ujetniških taborov, so verodostojne, a to tembolj, ker nam jih prinašajo osebe, ki so z ljubeznijo in z dolgotrajno vojno privezane na "mater" Italijo, ki nimajo narodno z Italijani nikakih nasprotstev in niti najmanjšega interesa, da bi razburjale svoje in prijatelje nesrečnih ujetnikov s katerokoli senzacijsko oblogo časa smo odašali s priobčenjem strašnih slik iz življenja naših ujetnikov v Italiji, ker nismo mogli verovati posameznim vestem. Danes vemo pozitivno, da so italijanske oblasti pripravile jugoslovanskim ujetnikom ne taborišče, marveč pekel, v katerem jih počasi, a gotovo mučijo do smrti. Dolžnost Evrope, ki se je s pravico zgražala nad germanskim barbarstvom in tevtonskimi grozotami, da napravi tudi v zavezniški Italiji red, ker obstoja danes pregrozno dejstvo, da je 20% vseh ujetnikov podleglo nepopisljivim mukam.

Ujetniški tabori se nahajajo med Minciom in Tilmentom. Na zapadu tvori njih središče Verona s taborišči v mestu in okolici, osobito v trdnjavi Brocolo, Castel S. Pietro in južno od mesta pri Mozzacane. Največji je v Forte Brocolo in v Castel S. Pietro. Tam se nahaja 24.000 ujetnikov. Velika taborišča se nahajajo tudi ob reki Adizi, kjer spijo naši ujetniki po šotorih v blatu in vodi. Na sv. večer 1918 je poplavila voda vsa taborišča, da so morali vsi bežati in ostaviti one malenkosti, ki so jih imeli še seboj. Dalje na vzhodu je drugo središče Padova in južno od tega mesta Conselve, ki je spojen z njo z ozkotirno železnico. Številna taborišča se nahajajo i ob progi Vicenza-Treviso-Videm (Udine) in to ob Piavi v Spressianu, Susegani, Coneglianu, v Sacile in Casarsu. Glavna taborišča za Jugoslovane se pa nahajajo na beneški ravnini. Ta taborišča so obdana z visokimi žičnimi ograjami in so zelo strogo zastražena. Jugoslovani so razdeljeni v oddelke "Centuria Nr. 3008, 1193, 1197 in 1198." Vsi oni, ki se nahajajo v Centuriji, pripadajo "19 zona di lavoro, prigionieri di guerra di Mania-Treviso." Obiskovanje teh taborišč je strogo prepovedano, a pristop je dovoljen samo v izjemnih slučajih s posebnim dovoljenjem. Konečno se nahaja mnogo ujetnikov tudi na tržaškem gradu. V ujetniškem taborišču v Mozzecanah je sedaj le malo ujetnikov. Prej jih je bilo mnogo tam, izmed njih dosti ljubljancev in spodnještajercev. Kake razmere so vladale tam, izhaja iz opisa umetnika italijanske narodnosti, od katerega smo izvedeli sledeče: Prvih 13 dni niso dobili v tem taborišču nobene druge hrane, razen koščeka kruha in vode. Ujetniki so strašno stradali. Nasproti temu taborišču je bila paša mnogobrojnih konj, od katerih jih je dosti orknilo. Mrcine konj so Italijani pokopavali po dnevu, a ponoči so jih ujetniki zopet izkopavali in peklili meso na ognju, ki so si ga napravili iz dračja in iz slame, ker drvi ni bilo. To, nekoliko osmojeno meso, so ujetniki uživali, da so si utolažili glad. Vsled te hrane je mnogo vojakov obolelo in umrlo. Vojaki so spavali na mokri zemlji in v blatu pod šotori. Število žrtev bi se moglo ugotoviti po ogromnem improviziranem pokopališču, ki se nahaja pri taborišču.

V Veroni, kjer so naši ujetniki nameščeni po trdnjavah in v tovarni v mestu, razmere niso prav nič boljše. Ljudje izgledajo kot sence in so tako upadli, da brat ne bi bil spoznal več svojega brata. Italijanski častniki pravijo, da so to "Avstrijci", in da je treba z njimi na enak način postopati, kakor so Avstrijci postopali z italijanskimi ujetniki. Če so italijanski častniki tega mnenja, si lahko napravimo jasno sliko o teh taboriščih. V Veroni je še več taborov.

Enake razmere vladajo v drugih ujetniških taboriščih v Conselve, Lancenecu, Spressianu, Coneglianu, Susegani, Sacile in v Casarsu. Postopanje z ujetniki je nad vse odurno. Vsi tožijo nad pomanjkanjem hrane. Za vsako malenkost jih pretepa. V Mozzecane so bežali ujetniki ponoči iz taborišča ter kradli in jedli surovo zelenjavo, travo in koronine. Gorje onemu, ki pobegne in pade zopet v italijanske roke. Enega teh nesrečnikov so karabinerji ulovili, pretepli s puškinim kopitom in mu razmesarili roko. Nato so ga zaprli 10 dni v vlažno ječo, v kateri je dobival nesrečnik 1/2 kg kruha na dan, a vode samo, ako je bila njegova straža usmiljena.

V Veroni se nahaja tudi bolnišnica za Jugoslovane, kjer vladajo ravno tako žalostne razmere in v kateri umira radi nedostatnega negovanja in hrane 10-15 oseb na dan.

Iz taborišča v Spressianu je ubežalo pred nedavnim pet ujetnikov. Na kolodvoru so bili ulovljeni od stražnikov, ki so jih takoj na mestu začeli brezsrčno pretepatati s tako silo, da je trojica od njih podlegla. Izdan je bil ukaz, v katerem se karabiner ali stražnik pooblašča, da ustrelji vsakega ujetnika, ki bi ga srečal izven taborišča brez spremljanja "guardie."

Neki italijanski častnik je pripovedoval sledeči slučaj: Ob Piavi se je skrilo neki dan v kaverni 60 ujetnikov, ki so hoteli ponoči zbežati. Močna patrulja jih je zasledovala ter jih odkrila. Ko so begunci

viteli, da ni rešitve, so se udali ter začeli prositi za milost. "Jaz sem", je pripovedoval častnik, "dal nato obliki kaverno s bencinom in jo zažgati. Vso noč so je slišal jok in ječanje ter klicanje na pomoč v kaverni zaprtih ljudi." Dotičnik, ki nam je povedal ta slučaj, pravi, da bi satansko lice tega častnika, ki se je s junaštvom tega dejanja hvalisal, takoj lahko spoznal.

Mi ne moremo ugotoviti, ali gre v tem slučaju za dejstvo ali pa za produkt bolne domišljije. Toda dejstvo, da italijanski častnik pripoveduje take dogodke z bahaškim tonom, je značilno za razpoloženje proti našim ujetnikom, od katerih se bo večina le težko več vrnila domov.

Nikdo neče tajiti, da se je avstrijska vojaška uprava težko pregrešila proti ujetnikom in ravno mi Jugoslovani bi mogli pripovedovati krvave dogodke, o katerih se Italijanom niti ne sanja. Toda naš narod je povsod postopal z ujetniki kot človek s človekom in prebivalstvu v Jugoslaviji se mora Italija zahvaliti, da se je vrnilo veliko število italijanskih ujetnikov živih in zdravih v domovino. Najboljši dokaz za to je, da so se italijanski ujetniki na dan osvobođenja sami okrasili z našimi trobojnicami ter se dali različnim narodnim svetom na razpolago. Le na izrecno zahtevo italijanske vojaške oblasti smo jih mogli pripraviti do tega, da so se vrnili domov.

Apeliramo v imenu človečnosti na vest Evrope in na ves kulturni svet, da strašnemu trpinčenju in nepopisljivim mukam jugoslovanskih ujetnikov v Italiji napravi skoraj konec, ker bi v nasprotnem slučaju ne mogli sprejeti nikakih odgovornosti za posledice!

Vrednost naše krone.

V zadnjem času se po našem časopisju mnogo razpravlja o valuti naše krone. Vsaki tozadevni članek čitatelji brez razlike stanu poželjivo čitajo, žal, da po prečitaniu dotičnih člankov, vsakdo list z obupnim »jo« odloži!

In to po pravici! V enem članku se čita, da se bode plačalo za krono največ 28 vinarjev, v drugem članku se pravi, da bodo vsa vojna posojila proglašena za neveljavna, v tretjem članku, da bodo bankovci »potegnjeni«.

Vse te lepe perspektive pa zato, ker naša krona bojda nima pokritja.

Potrebno je, da se o ureditvi našega denarja razpravlja, drugo vprašanje pa je, ali je tudi potrebno in umestno, gledati razvoj s tako črnimi očmi.

Naša krona! Pod tem izrazom mislim vrednost krone v Jugoslaviji na ozemlju bivše Avstro-Ogrske. To ustanovim!

Črnogledi se sklicujejo pri svojih res obupnih računih na to, da naša krona radi tega nima veljave, ker nima pokritja v zlatu. To je resnično! Vprašanje pa je, ali je zlato edino pokritje. To vprašanje se mora na podlagi obstoječih dejanskih razmer zanikati.

Po agrarni reformi prešla bodo vsa velika gozdna posestva v državno last. V teh gozdih, ki bodo postali last države, je toliko lesa, da je mogoče brez škode za obstanek gozdnih nasadov izvoziti v inozemstvo surovo, osobito pa obdelano blago v taki množini, da bode ta množina odtehtala cele kupe zlata.

V Sloveniji in Hrvaški so taki gozdovi. Stvar pokrajinskih vlad je, da te gozdove smotreno izrabi, s tem, da da domačinom zaslužek, iztrebi pri izkoriščanju gozdov ptujce in spravi pridobljeni les v zlato.

V naših gozdovih iskati je tedaj pokritja naše krone in naj bo to pokritje mišljeno napram dinarju ali franku ali dolarju. Pred očmi pa imejmo vedno, da je naša krona kaj drugega, kakor bivša avstro-ogrška krona ali pa celo krona Nemške Avstrije.

Ako sem s tem dopisom pripomogel do veljave našega gospodarskega blagostanja, dosegel sem vsaj namen.

Proti tistim, ki propagirajo misel razveljavljanje vojnih posojil bilo bi omeniti, da so vojna posojila podpisala predvsem sodišča za mladoletne, denarni zavodi iz hranilnih vlog, občine s premoženjem občanov, okrajni zastopi s premoženjem okraja, dežele s premoženjem deželanov — o bankah niti ne govorim.

Stojim na stališču, da se mora vsako posojilo vrniti. Umetnost dolžnika je v tem, da si pridobi s trudom svojih rok, če pa ta ne zadostuje s previdno kupčijo virov, iz katerih črpa pokritje zavez.

Slovenija in Hrvaška sta kot bivši del Avstro-Ogrske dolžnika, kot dolžnika sta zavezani plačati svoje dolgove; vladi teh dežel pa izumeti vire, s katerimi bodeda izpolnili svojo zavezanost. Če se to ne bode zgodilo — osobito, ker so upniki državljan, oškodovani bodo le-ti, oškodovana bo njih davčna moč, oškodovana bode država.

Kakor rečeno, pokrijte naše krone imamo v svojih gozdovih. Fr. St

Pereče vprašanje o vrednost našega denarja.

Vsi časopisi se bavijo z vprašanjem, kaj je z vojnim posojilom. Nemška Avstrija se krčevito brani prevzeti na lastno ramo breme, katere je koptčila 4 leta, ne da bi pomislila, da ga bo pozneje težko nositi. Ona se hoče na ta ali oni način iznebiti večjega dela vojno-posojilnega dolga, češ, saj so drugi narodi vojne ravno toliko krivi kakor mi. Ne upošteva pa, da je vendar ona bila tista, ki je vsled svoje izrazito pruskega duha priganjala s silo vse druge narode k podpisovanju vojnega posojila. Razni problemi se razmotrivajo po časopisih glede rešitve tega zelo kočljivega vprašanja. Najznačilnejši je pa članek, ki ga je prinesla „Preša“ dne 6. marca 1919, št. 19587, pod napisom: „Potreba nostrifikacije (popisa) vojnega posojila.“

V tem članku povdarja generalni tajnik prve avstrijske hranilnice dr. Paul Schwarz, da je potreba proti govoru čehoslovaškega pooblaščenca na Dunaju Tušarju, takoj ugovarjati, ker to ne gre, da bi drugi narodi, kateri so iz vojnih posojil vsled nakupa živeža, izplačili raznih podpor itd. vlekli dobiček, se kar kratkoma odpovedali plačilu tega dolga. On zahteva, da se mora takoj uvesti v Nemški Avstriji popis vojnega posojila, kolikor se ga tam nahaja in tudi le samo tiste svote, katere so podpisali državljani Nemške Avstrije, da se na ta način izločijo vsa druga vojna posojila ter odkloni njih prevzete.

Na ta način se hoče Nemška Avstrija na našo škodo otresti plačila vojnih posojil. Če bi se to izvedlo, sledil bi na vsak način polom za lastnike vojnih posojil.

Po našem mnenju moramo mi to nakano odločno zabraniti. To njihovo žuganje moramo smatrati že kot dovršeno dejstvo ter takoj vsa v naši državi nahajajoča se vojna posojila ali tudi nostrificirati (t. j. popisati) ali pa skusiti na ta ali oni način spraviti preko meje; sicer bi nas zadela velika nesreča. V obče slišimo pri nas, da o rad vsakdo prodal vojno posojilo za vsako ceno. Tega pa zopet ne smemo in ne moremo pripočeti, kajti s tem bi izgubili ne le posamezniki, temveč tudi država ogromne svote, ker z vojnim posojilom se danes oficijelno ne kupčuje. Za takozvano tihotansko trženje so pa določene tako nizke svote, da bi posameznik, ako se spremeni naša krona, veljava v dinarsko, dobil le za 1000 K kakih 100 do 150 dinarjev, torej malo več kakor sploh — nič!

Kakor smo pa mi iz raznih bančnih krogov poučeni, se še dolgo ne sme računati, da bi prišlo vojno posojilo na površje, ker ni zanj nikakega pokritja. Čudimo se torej, ako se najde še zavod, ki je pripravljen prejemati vojna posojila, ter obljublja za isto izplačati svoto, katera je proti zgoraj navedeni ceni dvakrat tako velika. Naša obča korist in naše stremljenje, da si ustvarimo zdravo podlago naše bodočnosti, temelji na tem, da se skusimo iznebiti nepokritega in skoraj nič vrednega, nam od stare Avstrije natvezene denarja v obliki zadolžnic, to pa brez odlašanja, sicer naš prebivajo naši sovražniki, ki kljub temu, da ležijo uničeni na tleh, hočejo še prizuđeti smrtno nevarni sunek naši državi.

(Pripomba uredništva: Ta nam došli članek vsebuje nekaj glavnih momentov glede ojačanja naše valute, vsled česar smo ga natisnili v prepričanju, da se bodo merodajni činitelji interesirali za stvar, in da bo naše ljudstvo upoštevalo ta migljaj ter skušilo se iznebiti vojnih posojilnih listin.)

Preosnova naših občin.

Savinjska dolina, 10. sušca 1919.

Zidajmo zdrave in čvrste temelje naši novi državi! Besede, ki sem jih čital pred nekoliko dnevi, se mi zdijo primerne, da podam nekaj misli o raznih preureditvah. Seveda se ne bom spuščal v mnogotera vprašanja, katera kličejo po preosnovi, moj namen je samo podati par smernic o preuredbi občinskega reda. V mislih imam razne odseke, katere bi moral imeti vsak občinski odbor, kajti dober, res po demokratiških načelih preosnovan občinski red bi bil močna podlaga blagostanja celokupne mlade in nove države.

Vzemimo danes samo en odsek, n. pr. pomirovalni odsek, kateri bi imel zelo važno nalogo. V njegov delokrog bi spadala razna nespornostna vprašanja. Koliko časa in denarja bi se prihranilo, da ne bi že mogel vsak za malo stvar iskati po sodnijah zadoščenja. Ta pomirovalni odsek naj bi bil prva inštanca (mesto) v spornih zadevah med občani glede žaljenja časti, motenja posestva itd. Nobena sodnija in noben odvetnik ne bi smel sprejeti tožbe, predno ni potrjeno od občinskega pomirovalnega odseka, da se sporna vprašanja niso mogla rešiti. Ne bi bilo pretirano, če trdim, da bi se dalo 90% takšnih zadev tem potom poravnati; vem iz lastne izkušnje, ker sem že več strank pripravil, da so se spravile, tudi take, ki jih je imel že odvetnik v rokah. Ko bi prišlo res do uresničenja teh misli, je deloma rešeno tudi vprašanje glede pomanjkanja uradništva, ker bi se lahko veliko odvetnikov posvetilo drugemu delu. Želeli bi bilo, da bi naši poslanci pri preosnovah delali tudi v tem smislu.

Kmet iz Savinjske doline.

Koroške vojaške tolpe na Štajerskem.

(K dogodkom v Soboti.)

V zadnjem času so se razvili na Soboti ob koroški štajerski meji dogodki, ki javno osvetlujejo vso mizerijo, ki vlada med našimi severnimi kraji. Vedno smo trdili, da se ni zanesli na nobene dogovore in pogodbe z našimi sosedi, pa se nam te sklenjene še take veljavno na videz. Držijo se jih ne, ker se jih ne morejo. Nimajo oblasti nobene moči več nad temi desorganiziranimi vojaškimi tolpmi, ki počno, karkoli hočejo. Eino pa in pripravljenost našega vrliga vojaštva zadržuje te tolpe, da se ne vlijejo po naših krajih in ne uničijo vsega, kar se sploh da uničiti. Podivjana, boševizem in lakota tirajo te ljudi k dejanjem, ki so usodepolna za njih in za tiste nesrečne kraje, kamor pridero. Odgovornosti za njihova dejanja pa ne more prevzeti nobena oblast. Tako se se naj hoče odkrižati teh neljubih posledic tudi celovško vrhovno poveljstvo, češ, da so napadli domaćini orožniško posadko in vojaško patroljo na nepojasnjen način. Štajerci se zgovarjajo na Korošce, Korošci pa na Štajerce. Delalo se je pa porazumno. Napad je bil skrbno pripravljen in so se ga udeležili koroški in štajerski vojaki, ki imajo medsebojno telefonično zvezo. Seveda je šlo tem tolpom par prenapetih domačinov na roko, katerim je ljuba naša aprovizacija, ne pa naša vlada.

Našim orožnikom in vojakom se seveda ni dobro godilo med temi tolpmi, kakor pripovedujejo sedaj, ko so se vrnili. Napadli so jih zgodaj že v temi in se vrgli kakor izstradani volkovi najprej na vsa živila, ki jih je imela posadka pripravljena. Oropali so jih vsrge. Potem so jih pa bili, pljuvali in vlačili od Poncija do Puata, da so jih privedli v Celovec. Ni čuda, da se brani celovško poveljstvo prevzeti odgovornost za takšna divjaštva. Kje pa so dobile te tolpe strojnice, če niso odvedli ujetnike v Celovec k poveljstvu, če ni v nobeni zvezi z napadi? Čigava pa je bila posadka, ki je imela Sobotu zasedeno s strojnicami?

Vrli stotniki mariborskega pešpolka in njene mu poveljstvu pa gre posebna zahvala, da je očiščila Sobotu teh tolpe. Napad od naše strani na Sobotu je namreč vsled terenskih težkoč silno težaven, obramba nasprotnika pa zelo lahka. Dotičniki, ki poznajo te kraje, so se naravnost čudili, da je bilo vrlima vojaštvu mogoče premagati toliko ovire v tako kratkem času. Tudi zdaj je aprovizacija čet silno težavna, ker se nahajajo čete visoko v hribih, kamor vodijo prav slaba gorska pota. Kljub temu pa se vrši prav redno.

Mnogo Sobotčanov je zbežalo v sosedne kraje. Tudi na naši strani jih je več, ki sedaj preklinjajo Nemce in dotične hujšakače, kateri so jim nakopali na vrat vojaštvo in vse sitnosti in škodo, ki so združene z vojaškim zasedenjem kakega kraja.

Politične vesti.

Zanimiva seja Narodnega predstavništva. Seja Narodnega predstavništva pretekli torek je bila zelo važna in zanimiva, ker se je v njej razpravljalo o važnih gospodarskih in zunanje-političnih vprašanjih. Poslanec dr. Angjelinovič je vložil interpelacijo zaradi izplačevanja vojaških podpor rodnicam jugoslovanske h prostovoljcev, posl. dr. Šimrak in terpelacijo v zadevi agrarne reforme, posl. Fon in tovariši so pa interpelirali ministrskega predsed. Prot ča zaradi vznemirjajočih vesti, ki prihajajo iz Pariza glede ureditve naših meja proti Italiji, na katero interpelacijo je min. predsednik odgovoril takoj sledeče: »Vznemirjajoče vesti iz Pariza ne odgovarjajo resnici, kajti dosedaj še ni padla nobena odločitev o naših narodnih vprašanjih na pram Italiji. Nadalje izjavljam, da naša delegacija v Parizu ni sklenila nobenih kompromisov.« Ministrova izvajanja so bila sprejeta z burnim in dolgotrajnim odobravanjem.

Volitev odsekov. V torkovi seji Narodnega predstavništva so se vršile volitve v razne odseke. Vsak odsek šteje po 7 članov. V odsek za zasedene kraje sta bila izmed drugih izvoljena Spinčič in Fon, v upravni odsek je pa poslal Jugoslovanski klub dr. Hoberjec, v fin. odsek pa prof. Vesenjaka. Izvedba agrarne reforme. Vse stranke Narodnega predstavništva soglašajo, da se za izvedbo

agrarne reforme omuje poseben neodvisen državni urad ali celo posebno ministrstvo.

Deželna vlada in bivši Slovenski Štajer. Prijatelj lista nam piše: V »Straži« sem članek »Ljubljana in Maribor« ter članek o zahtevi ustanovitve gozdarske šole v Dravski dolini čital z velikim zanimanjem. Vsak treznomislec človek mora z vso odločnostjo obsojati nesrečni centralizem, ki ga deželna vlada propagira s tem, da vlačijo in ustanavljajo vse važnejše zavode samo v Ljubljani obmejne kraje pa zanemarija. K dosednji zbirki dokazov objavite še moj dodatek: Graška porodnica je za Slovenke odpravljena. Nobena Slovenka tam ni več sprejeta. A Ljubljana se kljub opominom ne zmeni prav nič zato. Vladni možje kujejo in sklepanje dolgovozne naredbe, a za vitalne interese obmejnih slovenskih krajev nimajo skoro prav nobenega zanimanja. Porodniški oždelek na mariborski javni bolnišnici je nujno potreben. Upamo, da bo deželna vlada vendar upoštevala moj na svet. Po listih čitam, da namerava deželna vlada prodati toplice na Dobrni. Ali je padla na glavo? Drugod se vlade trudijo, da bi dobile toplice, kopališče in enake naprave v svojo last. A naša deželna vlada...?

Vojvoda Milčič se je pripeljal v četrtek v Maribor. Sprejem je bil v vojaški realki. Navzoč je bil general Maister s številnim častniškim zborom. Vojvoda Milčič je danes nadziral višjo vojaško realko. S popoldanskim vlakom se je Milčič odpeljal zopet proti jugu.

Dva lepa shoda obmejnih Slovencev. Na Jožefovo, dne 19. marca je priredila SKZ dobro obiskana shoda v Jarenini in Št. Jakobu v Slov. gor. Govorila sta urednik Žebot in pos. Mermolja. V Jarenini je predaval velepos. Alojzij Supancič, v Št. Jakobu pa župan Alojzij Jagar. Na jareninskem shodu so se udeležili razprave nadučitelj Čonč, kaplan Medved in pos. Šumenjak, v Št. Jakobu pa župnik Kapler, nadučitelj Kotnik in posestnik Koplež. Na obeh shodih je ljudstvo ogorčeno ugovarjalo v posebnih resolucijah proti zasedanju naših primorskih krajev po zemljelačnih Lahih, izrazilo je vročo zahvalo generalu Maistru, da je čtel Slov. gorice pred enako nesrečo kot je zadela koroške Slovence; zborovalci so izrazili željo, naj Slov. Kmetka Zveza stori potrebne korake, da bodo vsaj mladoletni otroci in revnejši sloji dobili povrnjena vojna posojila. Okrajno glavarstvo se prosi, naj za Slov. gor. določi kak mariborski mlin za mletje kmetijskega žita, ker ni več varno voziti žito v mline na levem bregu Mure. (Kakor izvemo, je glavar dr. Lajnsič že potrebno ukrenil).

Shoda SKZ v Limbušu in Rušah v nedeljo. 16. marca sta se lepo obnesla. Posebno shod v Rušah je bil sijajen. Na obeh zborovanjih je govoril dr. Leskovar.

Tedenske novice.

Pozdravni večer. Pozdravni večer srbskemu in skemu vojaštvu. Mariborsko slovensko občinstvo in vojaštvo priredi v soboto, 22. t. m. ob 6. uri zvečer na čast srbskim in hrvatskim častnikom pozdravni večer s koncertom in pogoščenjem. — Značaj prireditve bo resnim političnim razmeram primeren — resen. Radi pomanjkanja prostora je število vstopnic omejeno. Vstopnina za osebo za koncert in pogoščenje znaša 30 K. Kdor želi vstopnico, se naj obrne na g. prof. Marina, Sodnijska ulica 23.

Imenovanje. Notarskim namestnikom na mesto odslovljenega nemškega notarja Hris-a v Šoštanju je imenovan g. Franc Košenina, notarski kandidat iz Vranskega, ki začne v Šoštanju uradovati dne 20. marca t. l.

Veliki simfonični koncert 24. marca 1919 v dvorani pivovarne Götz. Ljubljanska kritika je poročala o koncertu mariborske vojaške godbe, ki se je vršil v Ljubljani, dne 22. februarja med drugim tudi sledeče: Res biser večera pa je bila Pestova koncertna overtura »Jugoslavije«, ki je posvečena generalu Maistru. Zazdelo se mi je, da je to slavnostna godba, polna svetih zaobljub, gorčice molitve, svetega navdušenja, ki preveva ves slovenski svet ob pirovanju generala Maistra s Slovenijo. V prvem delu se menja v duru in molu glavni motiv naše »Najprej« in himne »Lepa naša«. Razpredene so misli tako lepo, tako mojsterško, da smelo trdim, da je to najboljša slovensko delo svoje vrste, ki je gotovo zrelo za svetovne odre. Med glavnimi mislim, ki se kot vroča kri

prelivajo po skladbi, čutiš najpestrejšje jugoslovanske cvetje, ki spremljajo i navdušenje, i molitev i zaobljube. Nekako v sredi se oglasi v iskreni molitvi celotna srbska himna v krasni spremljavi. Nato slede pestri srbski in hrvatski motivi z živahnim »kolom«. Zopet čuješ slovenske motive, nežne, proste, mehke, kot je naša duša mehka — mesto »Lepa naša« s harfo in sklepno se ti zdi, da se je odprlo nad milo Jugoslavijo samo nebo. Mogočno se dvigne harmonija in spev, v orkestru čuješ orglje, v ozadju zapoje zvonovi, miruje, ves narod od Soče do Vardarja se strne v en slavospev »Lepa naša domovina«! Ne vem več, kdaj me je katera skladba tako prevzela, kot ta spev. Mislim, da ga ni bilo v dvorani, ki bi mu ne zaplapolala kri, ki bi ne bil ob tej skladbi čutil gorke ljubezni do demovine in do umetnosti? Navdušeno priznanje skladatelju, ki je sam vodil orkester, ni hotelo pojenjati. Skladba je vredna velike dobe, vredna narodnega praznika, zapisati jo moramo na prvo stran svoje orkestralne redne glasbe. — 1. simfonični koncert 24. marca 1919 v koncertni dvorani pivovarne Götz, začetek točno ob 8 uri. Predprodaja vstopnic v soboto od 11. ure predpoldne do 3. ure pop., v nedeljo od 10. ure predp. do 1. ure pop. (v blagajni koncertne dvorane Götz). Otvoritev blagajne 24. marca ob 5. uri popoldan.

Nevarno je zbolel č. g. Vid Janžekovič, župnik v Svečini. Priporoča se sbratom v memento!

† G. dr. Anton Majžer. V torek, dne 18. t. m. je umrl v tukajšnji bolnišnici g. dr. Ant. Majžer Rodom iz Sv. Petra pri Radgoni je dovršil svoje gimnazijske študije v Mariboru, kjer je 1. 1897 maturiral. Bil je več let profesor v Pazinu in je bil letos prileljen na slovensko mariborsko učiteljsko šolo. Žal, da svojega poklica tukaj ni mogel izvrševati, ker ga jo huda, dolgotrajna bolezen za drževala. Pogreb je bil 20. t. m. iz bolnišnice na magdalensko pokopališče. Udeležili so se pogreba g. profesorji učiteljske s svojim zavodom ter mnogo mariborskega občinstva. Pogreb je vodil g. dr. Ant. Medved. ki je prerano umrlemu pokojniku kot bivši njegov profesor govoril nagrobni govor. N. v m. p!

Promocija. Naš rojak od Sv. Bolfenka v Slov. goricah, kand. profesor Karl Zelenik je bil dne 17. marca na graškem vseučilišču promoviran doktorjem modroslovja. Iskreno častitamo!

Dr. Pivko dospel v Kotor. Mariborski profesor dr. Ljudevit Pivko piše našem uredništvu dne 5. marca 1919 iz Kotorja v Dalmaciji: »P. n. uredništvu pošilja pozdrave kapetan dr. Ljudevit Pivko.« Dopisnica nosi pečat: »Reperto Jug-Slavo della 6 Armata.« Pozdravljen junak jugoslovanski!

Za dijaško kuhinjo. Na Olečko Kokolovi gostiji v Podovi se je nabralo za dijaško kuhinjo 130 K. Vsem gostom prisrčna hvala!

Posnemanja vreden čin okoliške občine. Občinski svet na Pobrežju pri Mariboru je v svoji seji dne 20. t. m. sklenil, da se spremeni dozdašnja požarna bramba v slovensko z izključno slovenskim poveljem. Posnemajte!

Razpis učnih mest v šolskem okraju Sv. Lenart v Slov. goricah. 1. Sv. Benedikt v Slov. gor. pet razredna ljudska šola, tri učna mesta, stalno ali začasno. 2. Sv. Jurij v Slov. gor. petrazredna ljudska šola, kat. verouk, nadučiteljsko mesto, stalno. 3. Sv. Rupert v Slov. goricah petrazredna ljudska šola, tri učna mesta, stalno ali začasno. 4. Sladki vrh pošta Trnovo (Weitersfeld), trirazredna ljudska šola, katoliški verouk, nadučiteljsko mesto, stalno. Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti do dne 15. malega travna 1919 pri dotičnih krajnih šolskih svetih. — Okrajni šolski svet Sv. Lenart. — Dr. Lajnšic.

Prošnje za izvanredne podpore. Pri poverjenstvu za socialno skrbstvo se množe slučajji prošenj za izvanredne podpore. Opozarjamo, da se poverjenstvo odslej ne bo več oziralo na take prošnje, ker je preobloženo z drugim delom. Vse take prošnje je odslej vlagati pri pristojnem okrajnem glavarstvu oziroma mestnem magistratu.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi na izredni občni zbor, ki ga priredi mariborska podružnica Zveze jugoslov. železničarjev v nedeljo, dne 30. marca ob 2. uri popoldne v Mali dvorani Narodnega doma s sledetnim sporedom: 1. Nagovor predsednika; 2. delitev podružnice; 3. volitev novega odbora, oziroma novih odborov obeh podružnic; 4. imenovanje strokovnega tajnika; 5. slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Književno naznanilo. Šole in izobraževalna društva kakor tudi gojitelje domače glasbe opozarja

podpisanec, da je sestavil za uporabo pri proslavi zgod. dogodka ujedinjenja narodov Slovencev, Hrvatov in Srbov lahko izvedljivo spevoigro. »Živela troimena Jugoslavija«! ki pride kmalu na svetlo ako se oglasi povoljno število naročnikov. Delce obsega petlje (s spremljevanjem glasovirja ali harmonija) in deklamacije ter se lahko uporabi pri vsaki patriotski prireditvi. Morebitna naročila se naj kmalu pošljejo na naslov podpisanca. Cena okrog 8 kron. Razpošiljalo se bode le po povzetju. Anton Kosi, šolski ravnatelj v Središču.

Ljudska knjižnica v Narodnem domu v Mariboru je počenši z 19. t. m. odprta vsako sredo popoldne od dveh do štirih. Čez določeni čas izposoje ne knjige naj se nemudoma vrnejo, da ne bo treba izposojevalcev opominjati.

Nežigosane bankovce zamenja avstroogrška banka še do 24. sušca t. l. za bankovce, žigosane v Jugoslaviji. Vsak naj dobro denar pri prevzemu pogleda, če je žigosan ter če ni pečat ponarejen kar s tintnim svinčnikom, kakor smo ga že videli v prometu. Oblasti pa naj pravočasno poskrbe novi denar, da ne bomo v vedni nevarnosti, da se vti hotapi v Jugoslavijo tuj denar in da se prepreči potvarjanje pečatov.

Napeljava električne luči v Mariboru. Mestni magistrat v Mariboru je dognal, da nepoklicani podjetniki, kakor tudi posamezne osebe ponujajo, da celo izvršujejo napeljavo električne luči in drugih sličnih naprav, ki naj bi se pozneje zvezale z omrežjem mestnega elektrarnega podjetja. Občinstvo se opozarja, da imajo pravico izvrševati taka čela samo oblastveno koncesionirani in od pristojne oblasti v to upravičeni inštalaterji. Za sedaj upravičeni in tukaj bivajoči inštalaterji so: Družba za električno industrijo, Edmund Schmidova ul. 8; Industrija za razsvetljavo, Fessl, Gosposka ul. 5. Občinstvo se v lastnem interesu opozarja, da si po neupravičenih ne da ničesar napravljati, ter se naproša, da take ponudnike naznani mestnemu magistratu.

Obrtno tajništvo uraduje v prostorih Obrtno kreditne zadruge v Ljubljani, Sodna ulica št. 11, vsaki dan od 2.—5. ure popoldne. Naše obrtnike opozarjamo, da se v svojih zadevah obračajo na ta naslov. Snuje se »Obrtna Zveza«, ki bo izdajala svoj list.

Pisma čez Svico v Ameriko. V »Jugoslaviji« smo čitali, da naj tisti, ki hoče poslati pismo v Ameriko, pošlje isto preko Švice v Basel na nekega zastopnika, ki se peča z odpravljanjem teh pisem v Ameriko. Pismu se naj priloži 4 K za stroške. Temu nasprotuje naredba švicarske vlade, ki prepoveduje uvoz bankovcev iz bivše Avstro-Ogrske, pa tudi naredba naše države kraljevine SHS. Pisma v inozemstvo se morajo predati odprta, radi česar je sploh vprašanje, če dosepejo tiste 4 K na naslovljeni kraj.

Zahvala in priporočilo. Zavedam se cenjenim gostem, ki so se pri otvoritvi moje gestilne odzvali v tako velikem številu mojemu vabilu. Naznanjam, da bo prihodnjo nedeljo popoldan zopet koncert Točil bom izborna vina, moja kuhinja pa bo nudila gostom vsakovrsna jedila: svinjetino, kuretno, pecivo (krapce) itd. Za obilen obisk se priporoča Ivan Lovec, gostilničar, Pobrežje, Frau Staudnerstr. 15.

Zveplova-apnena brozga za vinograde. »Dol. Novice« poročajo: Na razna vprašanja glede dobave žveplovo-apnene brozge poročam, da se jo dobi pri tovarnarju inž. Fr. Zmerzlikarju v Nemškem Vagramu (Deutsch-Wagram) na Nižjem-Avstrijskem, in sicer v sodih po 180 kg (120 K) in v kosirastih posodah po 50 kg (50 K) in 25 kg (30 K) ter v pločevinastih poštnih kanglah po 4½ kg (8 K). V oklepaju je navedena samo cena posode, žveplova-apnena brozga pa stane poleg tega za vsak kg po 1 K. Denar je treba poslati naprej. Leseno posodo jemlje tovarnar nazaj. Izvoz te brozge iz Nemške Avstrije je dovoljen. Najbolj bi se priporočalo, da si jo vinogradniki naroče skupno. Ker je, vsaj začasno, pošiljanje denarja po poštnih nakaznicah v Nemško Avstrijo prekinjeno, je treba poslati znesek potem kake banke, kar posreduje lahko tudi podpisani. — B. Skalicky.

Nadzorstvo veleposestev. Ker te vlada izvedela, da cela vrsta nemških veleposestnikov skuša z raznimi manipulacijami doseči obremenitev in navidezno razkosanje veleposestev, je dež. vlada sklenila postaviti vsa veleposestva, kjer se v eni roki najaja vsaj 300 ha zemlje, pod državno nadzorstvo. To nadzorstvo se zaznamuje v zemljiški knjigi. Od danes naprej je vsako prodajanje ali obremenjenje velikih posestev nad 300 ha prepovedano. Občinstvo mora vlado podpirati s tem, da jo obvesti o vsakem poskusu, da se prepoved obide.

Odbiranje jajc za valjenje. Sedaj se blizu časa valjenja. Opozarjamo naše gospodinjke, da so izbirne in da jemljejo jajca le od tistih kokoši, ki so pridne za nešenje in sploh dobre za rejo. Le samo s skrbnim odbiranjem moremo povzdigniti nesnost kokoši.

Se enkrat tobak. Glede prepovedi sadenja tobaka nam pišejo: Pomikanje tobaka se bo poznalo še nekaj let. Lastniki ove in koz neobhodno potrebujejo tobak, da ga dajemo tej živini. Če ovce in koze ne dobijo tobaka, postanejo metuljeve. Jaz sem kupoval sedaj že dve leti zavojček tobaka po 4—5 K, da sem tako spravil svoje ovce in koze naprej. Bližje Makol poznam kmeta, ki mu je letos poginilo že nad 20 ovc, ker jim ni imel pokladati tobaka. Tudi govedi in svinjam je dobro dajati nekaj tobačnega listja. A kje ga dobiti? Priporočam, naj deželna vlada v Ljubljani dovoli kmetom proti plačilu saditi še letos gotovo število tobačnih rastlin.

Gojenje tobačnih rastlin prepovedano. Olajšave glede gojenja tobačnih rastlin po vrtovih in poljih, ki jih je dovolilo bivše avstrijsko finančno ministrstvo, so veljale samo za leto 1918 kot izjema, ker je bilo občinstvo po časopisju napačno poučeno, in zavedeno k prestopkom. V bodoče se bo proti vsakomur, ki bi poskusil gojiti tobačne rastline, zopet postopalo strogo po § 312 doh. kaz. zak., ki določa, da je tobačne rastline, gojene po neopravičenih, izruvati in uničiti ter poleg tega storilca kaznovati z globo v izmeri polovične do dvakratne potrošnine, ki bi odgovarjala enaki množini surovega tobačnega listja. Pri tem so se upoštevale tudi korenine.

Vpokojenim učiteljem in učiteljskim vdovam. Bivajočim v Mariboru in mariborski okolici! Ker bode v svrhu odmere zvišane pokojnine, vdovnine in vzgojevalnine predložiti višjemu šolskemu svetu v Ljubljani v to potrebne dokumente do dne 15. malega travna 1919, bo vpokojeni nadučitelj Franc Podobnik, stanujoč v Mariboru, Evgenova ulica št. 7, pritičije, podajal posameznikom potrebna pojasnila in navodila. Višjemu šolskemu svetu imajo predložiti: a) vpokojeni učitelji dekret, s/kojim se jim je odmerila pokojnina in če bi tega več ne imeli, službene dokumente, iz kojih je razvidno, koliko službenih let so imeli, ko so stivali v pokoj; b) vdove in varuhi pa dekret, s/kojim so se prisodile vdovnina in vzgojevalnina, in službene dokumente umrlega učitelja (soproga in očeta). Ako bi ne imeli več teh dokumentov, naj napovejo, koliko službenih let je imel umrli soprog, ko je prominul, ali ko je bil vpokojen. Pojasnila in navodila podaja g. Podobnik brezplačno, in sicer vsaki dan (izvzemši nedelje in praznike) od 1. do 2. ure popoldne. Udeleženci naj blagovolijo oddati navedene dokumente g. Podobniku do konca tega meseca, da mu bo mogoče ves spis začetkom meseca aprila odposlati višjemu šolskemu svetu v Ljubljano.

Članom okrajne bolniške blagajne v Mariboru. Da se odvrne grozeča nevarnost koz, vabijo se vsi člani blagajne, da pridejo k cepljenju v nedeljo, dne 23. marca 1919 od 9.—11. ure dop. k blagajničnemu zdravniku dr. Zirngastu, Magdalenski trg št. 3.

Tobačnih izdelkov na karte se bo v mariborskem založnem okraju do preklica oddajalo na teden 9 smodk, ali 36 svalčič, ali 2 zavojčka tobaka za svalčice, ali 2 zavitka tobaka za pipo, ali 50 gr. zavitkov (kroški in klobase). Na 4 tedne 4 krat toliko. — Oddelek finančne straže v Mariboru.

Današnja številka Straže obsega 8 strani. Med Stražine inserate smo uvrstili tudi inserate Slov. Gospodarja.

Slovenci širite »Stražo«.

Dopisi.

Maribor. Katoliško delavsko društvo ima v nedeljo, dne 23. marca popoldne ob 3. uri v svojih društvenih prostorih, Flöšerjeva ulica 4, občni zbor. Udje pridite zanesljivo in polnoštevilno. Izvoliti moramo nov odbor in se pogovoriti o zelo važnih zadevah naše katoliške delavske organizacije. Agitirajte! Povabite tudi somišljenike, ki bi se zanimali za naše delavsko gibanje in bi hoteli sodelovati v smislu naših načel pri izobraževalnem in organizatoričnem delu delavskih in obrtnih slojev. Je skrajni čas, da začne Kat. delav. društvo časi in razmeram primerno krepko in smotreno delovati. Pridite torej, da se pogovorimo.

Maribor. Ker je oblastveno določena dobava premoga že več tednov izostala, je plinarna zopet prisiljena, svoje obratovanje od petka, dne 21. t. m. ob 8. uri dopoldne ustaviti. Ako bi pa do tega dne premog dospel, bo plinarna obratovala naprej.

Krčevina pri Mariboru. V soboto, dne 22. t. m. se bo delil v Krčevinski šoli premog za občini Krčevina-Leitersberg, v ponedeljek 24. pa krompr.

Pragersko. Opozarjamo oblasti na železniški uslužbenca Novaka, ki hujskata z vso vnešo proti Jugoslaviji, dočim jim dobro tekne naš slovenski kruh. Ta možakarja sta takorekoč voditelja pri

gerskih nemškutarjev. Redno zahajata v Gradec, Ptuj in Maribor na zaupne nemškutarske sestanke, doma pa potem hujskata in begata železničarje in druge ljudi, da bo pripadlo Spodnje Štajersko s Celjem k Nemški Avstriji itd., kjer bo vladal zopet »Karl« in zvonec nosili kot nekdanji, nemškutarji. Če Novaka ne odideta skoro v deželo lačenbergerjev, ju bo treba tja s silo spraviti, ali pa jim na drug način zavezati jezike.

Ptuj. V nedeljo jutro se je nudi našemu ljudstvu v Oranikovem drevoredu prav čuden prizor. Veliki pospeševalec nemštva v stari Avstriji, Jožef II. je skočil ponoči iz svojega stališča; v temi pa najbrž stopil mimo, zakaj zjutraj je ležal z obrazom na zemlji. Jožef II. je bil Nemcem nekaj rešitelj približno kakor danes Hindenburg. Še na pustno noč so imeli hajlači pred njegovim kipom nekaj protestni shod, klicali so ga na pomoč in hajlali, kar so njim prenesli krofi. On pa je uvidel svojo onemoglost kakor že tudi marsikateri drugi izpred minoritskega samostana, kamor so ga pred kakimi 30 leti v večno izzivanje postavili ptujski nemškutarji. Ravno kar so ga odpeljali z dvema voloma, pa ne v Nemško Avstrijo.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na gostiji Saffnik-Goljat v Pleterjah se je nabralo 110 K za dijaško kuhinjo v Mariboru. — Na svetbi Beranič Medved pa 78 K za domačo požarno brambo. — Bog plati!

Svetinje. V nedeljo, dne 6. aprila po večernicah se vrši shod SKZ v šoli. Govore posl. Brenčič, Meško in Vlad. Pušenjak.

Ormož. V nedeljo, dne 6. aprila po rani maši se vrši shod SKZ na dvorišču ormoške posojilnice. Govore posl. Brenčič, Meško in Vlad. Pušenjak.

Mala Nedelja. V nedeljo, dne 23. februarja sta Marija in Anton Šek iz Muravca obhajala redko slavnost zlate poroke. Živijo, zlatoporočencema!

Zerkovce. Na gostiji Jož. Šmirmaul in Ivane Kokol se je nabralo v prid Dijaški kuhinji v Mariboru 40 K. Hvala!

Zreče. Bivše posestvo Preskarjevo, sodnijski 80.000 K cenjeno, dražbalo je 18 kupcev, a zdržal je za 335.060 K g. župan Winter.

Sv. Miklavž nad Laškim. Dne 4. t. m. je umrl po dolgi mučni bolezni, previden večkrat s sv. zakramenti, Anton Knez p. d. Karničanov iz Brodnice v starosti 30 let. Rajni, ki je bil dolgo časa v vojski, je bil vedno veren kristijan in narodnjak. Počivaj v miru dragi tovariš! Rodbini pa iskreno sožalje!

Solčava. Poročila sta se 24. februarja vrl mla denič Peter Bevsakov s pridno gospodinjjo Ivanko Covnikovo. Obilo sreče!

Vuzenica. Tukaj še vedno opravlja službo pismonoše neki Andritz, ki je bil od nekdanj hud sovražnik vsemu, kar je slovenskega. Možakar je silno domišljav in misli, da se cel svet suče okrog njega, in okrog njegove cigare. Pa naj bi imel to veselje, ampak Slovence naj pusti pri miru in naj jih ne izziva s svojim hajlanjem. Če dobi za svojo lahko službo mesečno 360 K od države, s tem še nima pravice, da bi izzival Slovence. Andritz, bodi pameten in lepo ponižen, drugače znaš biti kar čez noč na cesti brez plače, brez penzije in brez cigare.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Za narodni davek se je nabralo in izročilo okrajnemu glavarstvu Ljutomer 1382 K. Lepa hvala!

Bratonečice pri Veliki Nedelji. V naši občini se je nabralo 1467 K za narodni davek. Tudi v sosednjih občinah se je pobiralo. — Mladenška Zveza pri Sv. Tomažu blizu Ormoža se je vzdramila in zopet obnovila.

Shodi in prireditve.

V nedeljo, dne 23. marca, se vršijo sledeči shodi in prireditve: V Železni Kapli ob 10. uri predpoldne velik javen shod s sodelovanjem vojaške godbe iz Maribora in domačega pevskega zboru. Nastopijo razni govorniki. — V Mariboru ob 3. uri popoldne občni zbor Katoliškega delavskega društva v društvenih prostorih (Flösser-ulica št. 4). V Št. Jurju ob juž. žel. po rani maši v Kat. domu shod Kmečke Zveze. Govorita urednika Arlič in Žebot. Popoldne po večernicah občni zbor Izobraževalnega društva in Orla. Govori ka plan Munda. — V Črešnjevcu pri Slov. Bistrici po večernicah v šoli shod Kmečke Zveze. Govornik iz Maribora. — Pri Mali Nedelji po rani službi božji v šoli poučno zborovanje kmetijske podružnice. Govorita tajnik slovenske kmetijske družbe Lah in ljutomerski okrajni živinozdravnik. — Pri Sv. Križu na Murskem polju ob treh pri Kosi-ju zborovanje Kmetijske podružnice. — V Marenberku ob 11. uri pri Sv. Janezu občni

zbor Mladenške in Dekliške Zveze. Govori Vlado Pušenjak. — V Laškem trgu občni zbor Izobraž. društva po rani sv. maši v kaplaniji. — Na Dobrni ob treh popoldne v hotelu Union ustanovni shod SKZ za Dobrnsko občino. Obenem protestni shod proti priklopitvi Trsta, Reke, Pulja in Gorici k Italiji. Govori dr. Ogrizek. — V Poljčanah ob 3. uri popoldne v šoli redni občni zbor za l. 1919 Dravinske podružnice (Poljčane, Studenice, Makole) šolske družbe sv. Cirila in Metoda.

V ponedeljek, dne 24. marca: V Celju ob pol 8. uri zvečer v dvorani pri »Belem volu« shod somišljenikov VLS, ki stanovsko niso organizirani v SKZ. — V Mariboru ob 8. uri zvečer v koncertni dvorani pivovarne Götz prvi simfonični koncert polne vojaške godbe za Sp. Štajer pod vodstvom kapelnika Ferdo Herzoga.

V torek, na praznik M. D., dne 25. marca: V Breznem ob Dravi ob pol 10. uri dopoldne pred cerkvijo ljudski shod Slov. Kmeč. Zveze za Remšnik, Javnek, Kaplo, Rottenberg, Janžev vrh in Kozji vrh. Govorijo urednik Žebot in drugi. — V Ptuj ob 1. uri popoldne v Narodnem domu ustanovni občni zbor Zveze gasilnih društev za okraj Ptuj. Udeležo se naj zborovanja tudi ona gasilna društva, ki so bila dosedaj članice nemške Zveze v Gradcu. — V Brezju pri Mariboru po sv. opravi v šoli shod SKZ. Govori dr. Leskovar. — Pri Sv. Lovrencu na Drav. p. po večernicah v šoli občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice ter Strojne zadrage. Govori nadrevizor Vladimir Pušenjak. — V Koprivnici pri Rajhenburgu po večernicah v šoli občni zbor Bralne društva in ustanovitev Dekliške Zveze. — V Reki pri Hočah popoldne ob 3. uri v prostorih g. Lebe shod SKZ. Govori dr. Leskovar. — V Slinici pri Mariboru popoldne po večernicah v novi šoli poučni shod deklet in žen. Govorijo gđc. učiteljica A. Štopca in drugi.

V nedeljo, dne 30. marca: V Trbovljah popoldne po večernicah Krekova slavnost z govorom in igro »Ob vojski.« — Pri Sv. Antonu v Sl. gor. shod SKZ po rani službi božji v šoli. Govori nadrevizor Pušenjak o gospodarskem položaju. — V Ptuj ob 8. uri dopoldan v zgornji dvorani Narodnega doma zborovanje Kmet. podružnice za ptujsko okolico. Ker se bodo obravnavala pe reča vprašanja o živinoreji in konjereji, se vljudo vabijo vsi člani podružnice in drugi kmetovalci.

Mariborski »Orel« je imenoval svojega ustanovnika in večletnega predsednika g. poverjenika dr. K. Verstovška za častnega člana ter mu bo poklonil v spomin okusno diplomu, delo g. prof. V. Cotiča. Navadno se take slovesne listine merijo na lakte in tiskar ima z njimi več posla ko slikar. Ta tablica pa je drobna, a v vseh potezah izvirno zamišljena ter skozinakož umetniško dovršena. — Nekaj svetopisemskega diha iz nje: O čemur namreč govori, to tudi kaže, med besedo in sliko vlad harmonija. Pred rdečim, recimo »orlovskim« nebom sloni veličasten orol ter zre v nižavo na mesto, ki so ga naši predniki pred dvema rodovoma kakor preroško prekrstili: »Mar i bor« to je Delo in boj. Delo za ideale in boj za pravico je dovedlo naše društvo ter prvega predsednika in ves narod v orlovske višine — dal Bog, da bi ta simbol krščanskega Orla trajno gospodoval nad našimi višavami!

Uredništvo »Slov. Gospodarja«, »Straže« in »Malih Novic« je dobilo svoj lasten telefon, ki ima številko 220. Številko 113 ima edino trgovina in tiskarna sv. Cirila. Z uredništvom se lahko govori telefonično vsak delavnik od pol 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih se pa ne uraduje.

Uradne cene za klavno govejo živino. I. Voli: 1. vrsta 4.50 K, 2. vrsta 4 K, 3. vrsta 3.75 K, 4. vrsta 3.50 K. II. Krave: 1. vrsta 4.10 K, 2. vrsta 3.70 K, 3. vrsta 3.50 K, 4. vrsta 3.30 K. III. Biki in telice: 1. vrsta 4.30 K, 2. vrsta 4 K, 3. vrsta 3.70 K, 4. vrsta 3.40 K. Teleta od 5 do 6 K. — Vnovčevalnica v Ljubljani plača k temu še 1.50 K dodatka za 1 kg žive teže.

Iz daljne Indije sta se zopet oglasila naša ujeta rojaka F. Lupša in F. Ivančič. Pišeta, da že nestropno čakata rešitve. Pošiljata vsem znancem pozdrave. Naslov: India, Ahmednagar 2185, Prisoners of War Comp. Pismo je datirano z dne 19. januarja 1919.

Posamezne številke »Slovenskega Gospodarja« in »Straže« stanejo od 1. oktobra naprej v razprodaji 20 v, brez ozira na to, ali imajo 4 ali 8 strani!

Marija, Kalostna Mati. Premišljevanja in molitve. Spisal dr. Josip Hohnjec, profesor bogoslovja v Mariboru. Mirno lahko trdimo, da tako popolnoma izvirnega molitvenika ne Slovenci do sedaj nimaše kakor je ta. Pisatelj, neumorni organizator slovenskega

Rega ljudstva, se je v resnici potrdil podati svojemu ljudstvu nekaj dobrega. Knjiga vsebuje v prvem delu osem obširnih premišljevanj o Zalostni Materi božji, kakršnih dosedaj še ni bilo v slovenski naborni književnosti. Premišljevanjem sledi veliko kratkih zlatih pobožnosti v čast Zalostni Materi in v čast izpljenju Jezusovemu, štiri sv. maše in zbirka splošnih molitev in pobožnosti. Ob koncu je g. pisatelj dodal razne molitve v boleznih, za bolnika, za umirajoče in za rajne. Novo knjigo prav toplo priporočamo. Cena s poštnino vred K 6.50. Naroka se v Bist. lovi tiskarni v Mariboru.

Franjo Neubauer:

Našim sovražnikom.

Ali ne slišite pesmi zatiranja,
ki jo verige pojo?
Vas li ne stresajo kriki umiranja,
ki jih poslušajo nebo?

Niste li videli, kako je stopala
silna usoda čez nje,
kterih pohlepnost je plenila, ropala
tuje, bogate zemlje?!

Ježno pogledi usodini sevajo
kakor v soparici žar,
njene mogočne stopinje odmevajo
kakor od skale udar.

Nas od zahrbtnosti vaše pogažene
pravde še moč oprostiti,
vas pa od stiskanih sužnjev sovražene
čas-maščevalec zdrobi!

Franjo Neubauer:

Domovini.

Bili dnevi so soparni,
plameni so švigali,
bogatinom in prosjakom
domove zažigali.

Bile so noči pregrozne,
seval je požarov solj,
jok in stok ihtel obupen,
bežal je pregnancev roj.

Domovina, hčere, sine,
dan miru ti vrnil je,
ali zopet s plaščem žalnim
mater te ogrnil je.

Se nam dole, še nam griče
jemlje tuje silovit
in zavrt v temine goste
plaka še svobode svit!

Moja dobra sestra, gospodična

Josipina Spendé,
poštarica v Radencih,

je v noči od 12. na 13. marca t. l., potolazena s svetotajstvi, izdihnila v udanosti svojo blago dušo. Zemeljski ostanki nepozabne se prepeljejo iz Radencev v lastno grobišče v Gornjigrad.

Radenci Kitija, dne 13. marca 1919.

Anton Spendé, višji oficijal, tudi v imenu drugih sorodnikov. 550

Namesto posebnih obvestil.

KAREL TRATNIK

pasar in srebrar v Mariboru,
Zupnijska ulica št. 3,

uljudno naznanja, da se
je vrnil z bojišča ter
zopet otvoril svojo do-
bro urejeno delavnico.
Priporoča se preč. du-
hovščini za dobrohotna
naročila. 396

MALA NAZNANILA.

Kupi se:

Kupujte pletarske izdelke kakor: košarice za razpošiljanje sadja, jerbaze za gospodarstvo, papir pecivo, za potovanje; cvetlične misice, misice za ročna dela, vrtno in sobno pohištvo, kakor tudi vse druge pletenine, katere izdeluje in raspolablja po smernih cenah. Pletarska in oja uprave begunskega taborišča Stranišče pri Ptuj. 526

Proda se:

Lahok voz (kočija) za enega in dva konja ter lepa usnjata streha je na prodaj pri g. Kolnik, študentski pri Mariboru, Okraj na cesti 5. 557

Stavbeno gradivo kot sidna opeka, strešna opeka, cement, cementne cevi, stara vrata in okna se samenjajo za mast. Vrtna ulica 12, Maribor. 551

Marjesea 1 1/2 leta stavega, izvrstnega sa plume g. I. Zadravec, posestnik paromlina v Središču. 517

Trgovina z lesnino v Kranju (Kranjsko) priporoča gg. trgovcem in metovalcem svojo zalogo lesenega poljskega orodja in lesenih izdelkov, kakor grabelj, senenih vil, cambokov, košov, vsakovrstnih košov, vsakovrstnih korb iz protja, mlinskih sit, rešet, različnih škafov, čebrov, kakor tudi vse lesene kuhinjske potrebšline. M. Česenj. 568

Lepo pohištvo za sobo in kuhinjo se prodaja. Ogleda se lahko v Mozartovi ulici 59, Maribor. 493

Novozidana hiša dvonadstr. davka presta, solnčna lega, z velikimi stanovanji v Mariboru se prodaja za 90.000 K. Vpraša se pri lastniku v Mozartovi ul. 59, Marib. 494

Maló posestvo na prodaj blizu Maribora. Več pove Dvoršak Janez, Rogoza, p. Hoče. 486

Sadjevec vino in kisle vode razpošilja **A. Oset, p. Guštanj.**

!! Karbid !!

Najfinije vrste karbida ter karbidne svetilke iz čistega cinka in velika izbira karbidnih gorilnikov se dobi v trgovini

Karel Sarla, Maribor. Za trgovce znižane cene pri večjih naročilih. 250

Ponošene obleke

najraznovrstnejše iz dobrega sukna za moške in enske se prodajajo po skrajno znižanih cenah v Mariboru, Dravska ul. 15, pri starem mostu. 369

Gospodinj, ne zamudite prilike, to si naročite za poskušajo eden, dva ali več zavitkov

pralnega mila

20 ali 30 odstot. v kosih po 100 al 200 g 20 odstotkov pralno milo komad K — 40 30 odst. pralno milo K 1 20 38—40 odst. toaletno milo 2 K in K 2 50 istotam najfinije 66 odst. milo za britje 1 komad K 2.—

Poštni zavitek:

5 kg 20 odstot. pralnega mila franko povzetje K 22 70, 5 kg 30 odst. pralnega mila franko povzetje K 32 70. Razpošilja tvrdka: Janko Pintar, Spodnja Šiška, Ljubljana. 405

Službe:

Zidarji in težaki tudi v večjih skupinah se sprejemajo v trajno delo pri trbo eljski premokopni družbi v Trbovljah. Vpraša se pri dnevnem obratu. Za brano in stanovanje oskrbjeno. 527

Posojilnica na Vranskem

vabi svoje p. r. zadružnike na

redni občni zbor

ki se vrši v torek, dne 25. marca 1919 ob 3. uri popoldne v zadružni pisarni na Vranskem št. 91.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za leto 1918.
4. Poraba čistega dobička.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Nasveti.

549

Načelstvo.

300 kron

dobi tisti, ki izve za kako posestvo z nekaj zemlje, primerno za trgovino ali gostino v bližini župne cerkve, na kakem prometnem kraju na Slovenskem Štajerskem. Ponudba na upravo lista. 560

Ofertiram po zelo nizkih cenah keruzo, koruzno moko, svinjsko mast in povejeno svinjsko meso. Večje množine zamete.

Prodaja samo na debelo.

Franc Vidovič,

Cvetlična ulica 15. Maribor. 557

„Kometa“ — karbidna svetilka! Nova naprava, fino emailirane, s senčnikom, popolnoma varne svetilke za gostilne, trgovce in vsako porabo, pošilja po poštne povzetju za ceno 36 kron Anton Kovačič, Kozje.

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlolikanje perila

barva vedno vsakovratno blago, 496

čisti obleke, 496

pere vsakovratno perilo, po katero pošlj. b. brezpla. na dom

svetlo-liko ovratnike, zapestnice, srajce

Josip Reich,

Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Selenburgova ulica 3

Poštna naročila se točno izvršujejo

Naročajte in razširjajte **Stražo.**

Za 5 okenj vse kompletno s šaluzijami vred 1 stena iz slekla, 2 metra visoka in 4 metre široka ter več raznih stvari je na prodaj v Mariboru, Štolna ul. 10.

24. marca v koncertni dvorani Pivovarne Götz prvi

simfonični KONCERT

popolne vojaške godbe za Sp. Štajer pod vodstvom kapelnika Ferdo Herzog-a.

VSPORED:

1. Ant. Dvořák: „Carneval“, op. 94 Overture.
2. Jul. Massenet: „Scenes Pastorales“, Suita. a) Marche b) Air de Ballet
3. Jan. Pešta: „Jugoslavija“, koncertna overture poklonjena gospodu generalu Maistru.

ODMOR.

4. Bedřih Smetana: „Vltava“, II. sin. fonična slika iz cikla „Moja domovina“.
5. Čajkovskij: „Peter Iljič, 1812“, Svečana overture.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina: sedeži v koncertni dvorani I, II, III, IV in V vrsta sedež po 15 K; VI, VII in VIII vrsta 12 K; IX, X, XI, XII in XIII vrsta 1 K; od XIV. vrste naprej sedeži po 8 K. Sedež na galeriji 5 K; stojača 2 K.

Garderoba: 50 vin. Čisti dobiček je namenjen za dobrodelne namene.

Eventuelne pritožbe na licu mesta nadporočniku Gustin, marib. pp.

Globoko potrti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, preminula dne 13. v Gradcu moja ljubljena soproga, oziroma najina predobra mati gospa

Ivana Levec

ter bila dne 15. t. m. pokopana na mestnem pokopališču sv. Petra v Gradcu. Blagovolite ohraniti drago pokojnico v blagem spominu!

Maribor, dne 16. marca 1919.

Anton Levec, včasodni svetnik v pokojn, sopro.

Tilen Levec, avskultant, sin. Marta Levec hči.

Potrti globoke žalosti, javljamo vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je dne 5. febr. t. l. ob 8. uri zvečer previdena s sv. zakramenti za umirajoče vsled zadoblje njih ran zavratnega sovražnika v Purkliji pri Radgoni v 20. letu svoje dobe v Gospodu zaspal naš predragi sin, oziroma brat

Ivan Masten,

pešec SHS mariborskega pp., 7. stot.

Dragega pokojnika, katerega zemeljske ostanke so položili v Obrajni k večnemu počitku, priporočamo v molitev in v blag spomin.

V Središču, dne 3. marca 1919.

Matjaž in Otilija Masten, starši. Konrad in Matjaž, brata. Ivana in Marija, sestre.

S potrtim srcem javljamo težko vest, da je naša iskrenoljubljena mati, tašča, teta, gospa

Marija Bauman

v Račah pri Mariboru, dne 18. marca pred poldne previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb se je vršil danes dne 21. marca. — Sv. naše zadušnice so se brale v Račah in Slivnici.

RAČE, dne 20. marca 1919.

555

Žalujoči ostali

ZAHVALA.

Srec mi velevala, da izrekam tem potom za vse dokazne sočustvovanja povodom izgube svojega nepozabnega, iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta gospoda

Ivana Pirker,

štabnega narednika,

ki so mi došle v tako obilni meri, svojo najpriskrbnejšo zahvalo. Nadalje se zahvaljujem za lepe cvetlice in vsem udeležencem spreveda.

Maribor, dne 17. marca 1919.

551

Globoko žalujoča vdova in otroci.

Slovenci širite „Stražo“.

VABILO

na

redni občni zbor

Posojilnice v Gornji Radgoni

reg. zadruga s neom. zavezo,

ki se bo vršil v ponedeljek, dne 31. marca 1919 ob 9. uri predpoldne v zadrugi pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje rač. zaključka za leto 1918.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ob določenem času ne bi bil sklepčen, vrši se v smislu § 35 zadrugi pravil eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki pa sklepa veljavno pri vsakem številu članov.

V Gornji Radgoni, dne 12. marca 1919.

1 NAČELSTVO.

Cepljeno trsje.

Kdor potrebuje več tisoč rodovitnih enoletnih cepljenih trt, na *Riparia portalis* I in II vrste, naj se obrne na posestnika in trtnarja Franceta Horvat, Mostje pošta Juršinci pri Ptuj. Za natančnejša pojasnila se je zgledati osebno ali pismeno pri lastniku.

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice na Frankolovem,

I. Z. Z. D. Z.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 30. sušca 1919 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za l. 1918.
4. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
5. Presti predlogi.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki pa bo sklepal veljavno ne glede na število navzočih zadrugičnikov.

22 Načelstvo.

Oklic.

Dne 3. listopada 1918 je bila moja delikatesna trgovina v Strnišču izropana; jako veliko vrednostih reči, med drugimi stare gosli, 2 kitari, ure, nove in stare zimske in poletne obleke kakor tudi mnogo perila, v skupni vrednosti približno 54.000 K se mi je pokradlo.

Vsi oni, ki mi morejo osebe imenovati, ki so se udeležile ropanja moje trgovine, so zaproseni, da to javijo mojemu zastopniku gosp. dr. Karlu Kodermanu, odvetniku v Mariboru, Tegethofova cesta 30.

Vsem, ki mi kaj gotovega javijo, zagotavljam zajedno premijo 25% vrednosti naznanjenega in najdenega blaga in jih zagotavljam, da se njihovo ime ne bo izdalo.

7

I. Strobl.

Mihael Dobranc, Celje
Gospodska ulica št. 2

si usôja naznaniti slavnemu občinstvu, da se je povrnil od vojakov in zopet izvršuje

slikarsko in plesarsko obrt.
Priporoča se za mnogobrojna naročila
Cene zmerne.

Hranilnica in posojilnica v Šmarjeti pri Rimskih toplicah
vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo, dne 30. marca 1919 ob 3. uri popoldan.

Načelstvo.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Je edini slovenski zavod v Jugoslaviji.

Opozarja se vse posestnike, da opustijo zavarovanje po preteku zavarovalne dobe pri tujih inozemskih zavarovalnicah in zavarujejo svoje imetje pri tem edinem slovenskem zavodu, katerega natančno uradovanje in kulantna cenitev škod sta splošno znana po naši domovini.

19

Glavno zastopstvo za Štajersko: Franc Pograjc, Breg pri Celju.

Poštno in brzojavno ravnanje SHS za slov. ozemlje.

Razglas.

Št. 8480/III. 19. Brzojavni in telefonski promet z inozemstvom izvzemši Nemško Avstrijo u-stavljen.

Ker dosedaj ni še urejena jedinstvena valuta in ker je republika Ogrska ustavila brzojavni promet s kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev, je po odloku ministarstva za pošto in brzojav ustavljen v celem področju kraljevine SHS ves brzojavni in telefonski promet z inozemstvom, izvzemši Nemško Avstrijo, v katero se smejo še nadalje pošiljati državne in trgovskoposlovne brzojavke. Telefonski pogovori so dovoljeni med Dunajem in Jugoslavijo. Dovoljene pa so državne in časopisne brzojavke iz kraljevine SHS preko Dunaja v Švico in preko Švice s Francijo in obratno s pogojem, da se brzojavne pristojbine plačujejo v frankih ali pa v kronah po predpisanem kurzu.

Tudi privatni brzojavni promet med ozemljem, zasedenem po Italijanih in med ostalo Jugoslavijo je ustavljen.

V Ljubljani, dne 9. marca 1919.

Višji poštni ravnatelj: Dr. Debelak.

A IV 368/18.

Razglas.

Okrajno sodišče v Celju, odd. IV naznanja, da je dne 29. novembra 1917 na italijanskem bojišču padel in v Vidmu umrl Ignac Legvart, rojen 1895 v Illovi, občina Višnjavas št. 8, za katerega e pri sodišču shranjeno nekaj premoženja.

Zapusil je kot edino dedinjo, sestro Franciško Legvart, zdaj omoženo Tratnik, ki je leta 1912 služila za deklo pri Bezenšku na Frankolovem, njeno sedanje bivališče pa je sodišču neznano; zato se ista s tem pozivlja, da se v teku enega leta pri podpisnem sodišču zgleda in kot dedinja prijavi, sicer se bode zapuščinska razprava opravi la z njenim obenem postavljenem oskrbnikom Antonom Lipovšek om, posestnikom v Jankovi.

Okrajno sodišče v Celju, oddelek IV.,

dne 24. svečana 1919.

MILO (žajfo)

za pranje v trdih kosih, dobro kakor Schichtovo, razpošilja po poštnem povzetju 2 kg za 27 kron, 4 kg za 53 kron

Josip Batič, Litija. Kranjsko.)

Prevzamem tovarniško stiskanje olja iz solnčnic, bučnic in maka

pod najugodnejšimi pogoji.

Solnčnice se lahko prinašajo neizluščene ker sami oskrbimo luščenje s strojem.

Točna izmena in postrežba.

Velespoštovanjem

Jos. Lorber in drugi

18

Žalec pri Celju.

Tesarji in stavbeni pomožni delavci se sprejmejo pri elektrarni v Fali. 444

Čevljarski mojster Viktor Šenk. Lemaugasse 12. v Mariboru naznanja, da je zopet otvoril svojo čevljarsko delavnico in se priporoča za obilen obisk. 283

Več vagonov jedilnega in semenskega

krompirja

dobi v prihodnjih dneh in ga zelo po ceni razdeljuje od 100 kg naprej trgovcev

Josip Šerec, Maribor,

Tegethofova ulica št. 7.

:: Prosi se za takojšnja naročila. ::

Posojilnica pri Sv. Benediktu v Sl. g. vabi vse člane na

26

občni zbor

kateri se vrši dne 30. susca 1919 po večernicah v posojilnični pisarni. Če bi se ob določeni uri ne zbralo zadostno število članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. Načelstvo.

Vinogradniki pozor!

Vinogradniki pozor!

Cepljene trte na prodaj!

In sicer posebno močne in tudi lepo vkoreninjene. Trte so cepljene na podlagi »Göthe št. 9.« in na Rip. Portalis. Vrste: Laški rilček, beli ranfol, bela trunta, izabela itd. V zalogi je tudi vkoreninjena bela šmarnica in tudi zelo močen, vkoreninjen divjak »Göthe št. 9.« in Rip. Portalis. Cena trtam je po dogovoru. Cepljene trte prodaja

Podružnica Ljubljanske Kreditne Banke v MARIBORU.

Delniška glavnica K 15.000.000.

Rezervni fond nad K 4.000.000.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Posreduje nakup in prodajo vrednostnih papirjev in izvršuje berzna naročila najtočneje. — Daje

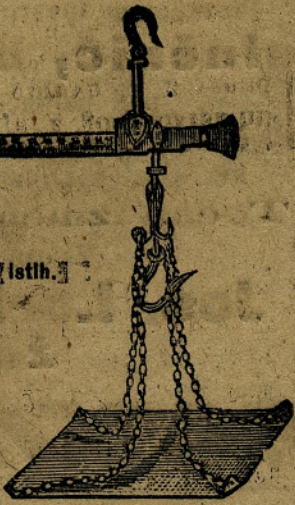
predume na vrednostne papirje in blago. Es kontuje in vnovčuje menice. — Dovoljuje kredite v vseh oblikah. — Poslovno mesto razredne loterije.

350

Neve mostne in decimalne tehtnice ter brzotehtnice s košaro ali kavljem, decimalne tehtnice - grede, ljnice, uteži iz železa so vedno v zalogi.

Tudi točno izvršuje vse gl. poprave imenovanih tehtnic, ter preiskujevanja istih.

Franc Žnidar,
kovač za fino orodje,
Pobrežka cesta 3, in Tržaška
cesta 11. **Maribor.**

Hranilnica in posojilnica v Ribnici na Pohorju, r. z. z n. z.

ima svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 23. marca 1919 ob pol 10. uri dopoldne v posojilniški pisarni.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Potrjevanje računskega zaključka za l. 1918. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Če bi ob določeni uri ta občni zbor ne bil sklepan, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih članov.

Načelstvo.

„Dom“

registrovana delavska stavbena zadruga z neomejeno zavezo v **Mariboru** vabi na

redni občni zbor

za upravo leto 1918, ki se vrši v petek, dne 28. marca 1919 ob 5 uri 45 min. zvečer v sejni sobi Posojilnice (Narodni dom).

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo računskih pregledovalcev. 3. Odobrenje računskega sklepa ter razdelitev čistega dobička. 4. Čitanje revizijskega poročila Zadrugne Zveze v Celju. 5. Slučajnosti.

24

Načelstvo.

Na zasebnem učnem zavodu = LEGAT-A MARIBORU

se pričenejo s 1. aprilom 1919 novi tečajji za stenografijo (v slovenščini in nemščini), strojepisje (v slovenščini in nemščini), prapispisje v zvezi s trgovskimi pismi, računanje v zvezi z navadnim knjigovodstvom, lepopisje, slovenski in nemški jezik. V nadaljevalnem tečaju za slovenščino se poučuje v slovnici in dopisovanju.

Nadaljna pojasnila se dobe na zasebnem učnem zavodu Legat-a, Maribor, Viktringova ul. 17, I. nadst. Načrti brezplačno. 498

Prostovoljna javna dražba zemljišč.

Zaradi delitve zapuščine prodajala se bodo dne 24. marca 1919 ob 10. uri dopoldne na licu mesta v Virštanju, sodni okraj Kozje,

zemljišče v obsegu 34 ha 6 a 25 m² ali 59 orolov 267 □⁰ in sicer obstoječa iz rjiv po 6 ha 11 a 65 m² ali 10 orolov 1312 □⁰, vinogradov po 6 ha 51 a 72 m² ali 11 orolov 518 □⁰ gozdov po 7 ha 34 a 68 m² ali 12 orolov 1223 □² travnikov po 8 ha 8 a 93 m² ali 14 orolov 69 □⁰ pašnikov, ki so sedaj travniki po 3 ha 25 a 57 m² ali 5 orolov 1049 □⁰, iz prostorne gosposke hiše, iz dveh hiš za posle in viničarje z gospodarskimi poslopji, kletmi itd. s hišno opravo in z vsemi potrebnimi pripadki za cenilno vrednost po 249 336 K pod ugodnimi plačilnimi pogoji ali proti zavarovanju kupnine.

Dražbene pogoje je upogledati v notarski pisarni v Kozjem. 3

MARIBORSKI BIOSKOP!

pri hotelu „Stadt Wien.“

Od sobote, dne 22.—25. marca

Apostol ubogih.

Zaloigra v 3 dejanjih.

V glavni vlogi: Valdemar Psylander.

Pavel in Tedi.

Veseloigra v 3 dejanjih.

Predstave se vrše vsaki dan ob 1/2, 6 in 7. uri. V nedeljo ob 1/2, 3, 4 ih, 1/2, 6 in 7 uri.

Gostilna pri „Brodu“

(zur Überfuhr)

vabi v nedeljo dne 23. marca popoldne na izborno staro in novo bizeljsko vino lastnega pridelka in na pečenega purana. V nedeljo torej v gostilno pri „Brodu“ na Pobrežje!

T. J. Balon, gostilničar.

Belo vino

izvratno, novo in staro ima na prodaj

Jurij Pavec

posestnik v Bezgovič,

Zibika pošta Pristava

poštno ležeče. Poskus na mestu.

Male električne centrale za razsvetljavo

na bencin ali vodni obrat, z akumulatorji ali brez njih. Prenesljive, prevozne in nepremične električne naprave v vso svrhu. Oprema z lučjo, neodvisna od central v mestu ali na deželi. Razsvetljava posestev, vil, gostiln, žag in tovarn — Industrija za razsvetljavo dr. z. o. z.

Maribor ob Dravi. Gosposka ulica 5.

Citajte! **Ravnokar je izšla knjižica dr. B. A. Derč Dojenček, njega negovanje in prehrana.** Citajte!

Vse matere, ki hočejo vzrediti zdrave in krepke otroke, morajo čitati to knjižico. Pi-ateelj — zdravnik strokovnjak za otročje bolezni — podaja praktično nasvete, kako je ravnati z dojenčki. Knjižica se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6. Cena 3 K, s poštnino 3 K 30 vin. Denar je poslati naprej ali pa se pošlje knjižica po povzetju.

Vinske sode

za transport in hrambe proda vsako množino **Franco Klement, trgovec** Tepanje pošta Konjice. 4

L. Jugoslovanska tovarna kopit in drugih lesnih izdelkov

Loka pri Žusmu, Štajersko,

se priporoča za dobavo kopit in prosi na naročila na gornji naslov. 362

Pohišstvo.

najboljše kakovosti izdeluje in prodaja na smernih cenah Obrtna zadruga mizarskih mojstrov v Mariboru, Grajski trg št. 3. kupuje tudi vsakovrstni mizarski les. 63

POZOR!

Preznanem vsa slikarska, pisalna in plesarska dela, dobro in lepo izdelava po najnižjih cenah **Konrad Vaupotič** slikarski mojster 520 v Ormožu in Glavni trg.

Brata Vošnjak,

trgovina z usnjem in surovimi kožami ::PTUJ:: v hiši poleg okr. glavarstva (prej trgovina Lenart) 395

podplati, notranje usnje, zgornje usnje črno in ru-javo, likanec, (usnje za konjsko opravo). cepljeno usnje za gamaše, elegantni **box-calf** in **che-vresux** čevlji, pol čevlji, — čevlji iz telečjega usnja, navadni čevlji iz rujave kravine, dreta — podplatni evkei — platno.

Pozor!

Vsak posestnik ter poljedelec si naj preskibi pred rabo potrebne stroje ter pripravo. Posebno za letošnjo rabo pri-poročam, si čim prej preskrbeti potre-bne stroje, ker blago primanjkuje ter cene vedno višje, vzlic velikega po-manjkanja surovin ter visokih delavskih plačil — Priporočam k nakupu različne stroje, posebno: mlatilnice, vitelne, slamoreznice, sejalne stroje, kosilne stroje, pluge, plečke, žitne čistilne mlne, žitne odbiralnike, tri-gerje, kornuzne robkarje, sesalke, gnojnične črpalke, kotle itd. Posebno pa k nujni nabavi vseh vrst drobilnih mlinov ter izvrstnih nočno počinkanih brzoparnikov v vseh veli-kostih kakor tudi izvrstne šivalne stroje. Vsak posestnik se naj obne name zaupno glede pojasnila, kar se točno in brezplačno izvrši **IVAN HAJNY**, Maribor ob Dravi, Tegethoffova ulica 45, nasproti glavnemu kolodvoru 3-6

Obsežno posestvo

obstoječe iz mlica, žage, 70 orolov gozda, 16 ora lov polja in vinograda, bremen pros o in pošta v hiši, 8 minut oddaljeno od kolodvora, je

na prodaj.

5 pojasnila daje **dr. Koderman v Mariboru ob Dr.** Tegetthoffova cesta 30.

Občni zbor

Ljudske hranilnice in pos. in Strojne zadruge v Št. Lovrencu na Dr. polju se vrši dne 25. sušca 1919 ob 3. uri popoldne v šoli. Člani pridite vsi. Načelstvo.

Trgovec Ivo Kos naznanja vsemu občinstvu v Šmartnem, da je svojo trgovino z nabiralnico oddal narodnemu

trgovcu Leopoldu Vorše

iz Devine. Tem povodom se trgovec Kos zahvaljuje vsem odjemalcem in priporoča novega trgovca, da mu v isti meri zaupate in ga podpirate.

IVAN KOS otvori

v svoji hiši v Slov. Bistrici novo narodno trgovino in prosi vse Pohorce kakor Slov Bisterčate in okoličane za obilen obisk

Slovenci širite „Stražo“!

Prodajalno čevljev v Celju

v hiši Narodnega doma je otvorila **mirenska**

„Čevliarska zadruga“

t. č. v Mozirju.

Čevlji iz pravega usnja v vseh vrstah od težkih delavskih do elegantnih. — Trpežno ročno delo. 518 Oglejte si osebno.

POLJEDELJSKI STROJI FABRIKACIJA

2 inženirja, dolgoletna specialisti za poljedeljske stroje in izurjena trgovca želita spoznanja v večjo obstoječo trgovino poljedeljskih strojev, tovarno ali banko, katera bi bila pripravljena z njima snovati družbo v svrhu fabrikacije in prodaje strojev v kraljevini SHS. :: Interesenti blagovolijo poslati kratke ponudbe pod „POLJEDELJSTVO“ na

anončno eksped cijo **AL. MATELIČ**, Ljubljana, Kongresni trg 3./1.